

HISTORICAL ENVIRONMENT AND SULEYMANIYE IN TERMS OF NATIONAL LEGISLATIONS

ABSTRACT

Through the activities that we have conducted and accomplished so far in accordance with the Resolution numbered 660 -accepted by the Higher Council of the Preservation of Cultural and Natural Assets on November 5th, 1999- as the Directorate for the Conservation of Historical Environment at Istanbul Metropolitan Municipality, it's aimed to preserve and develop both the historical urban structure and our public memory, while strengthening the cultural identity and improving the city quality.

Today, the inventory of our immovable cultural properties, whether they are standing or not, should be considered in both historical process and continuity, as a whole. For the restoration projects and implementations of these properties, priority should be given absolutely to the existing ones. However, the inventory of the lost immovable cultural assets and their projects should also be completed and an adequate programme for the implementation should be determined in this process.

The context of this article was formed by the definition of 'reconstruction' in the Resolution numbered 660 as mentioned above and the criteria applied in survey, reconstitution and restoration / reconstruction projects of civil architectural examples in *Süleymaniye* -located in Fatih district accepted as the heart of Istanbul called *Suriçi* and also referred as *Nefs-i İstanbul* in Turkish culture and declared as a renovation site by the Council of Ministers- in accordance with the current national legislations and decisions of the Preservation Boards.

660 Sayılı İlke Kararı Çerçevesinde TARİHİ ÇEVRE ve SÜLEYMANIYE

Korunması gerekli taşınmazlarla ilgili proje ve uygulamalara ilişkin kriterler Yüksek Kurul'un ilke kararları ile tanımlanmıştır.

1. 660 Sayılı İlke Kararı, Rekonstrüksiyon

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun amacı; 1.maddesinde, "bu kanunun amacı; korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili tanımları belirlemek, yapılacak işlemler ve faaliyetleri düzenlemek, bu konuda gerekli ilke ve uygulama kararlarını alacak teşkilatın kuruluş ve görevlerini tespit etmektir." şeklinde yer almaktadır.

Korunması gerekli taşınmazın niteliği ise; kanunun 6.maddesinin (a) bendinde "korunması gerekli tabiat varlıkları ile 19.yy sonuna kadar yapılmış taşınmazlar, ve (b) bendinde "belirlenen tarihten sonra yapılmış olup önem ve özellikleri bakımından Kültür ve Turizm

Bakanlığı'nca korunmalarına gerek görülen taşınmazlar" şeklinde ifade edilmiştir.

51.maddede Koruma Yüksek Kurulu'nun kuruluş, görev, yetki ve çalışma şekli tanımlanmakta ve (a) bendinde "korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve restorasyonu ile ilgili işlerde, uygulanacak ilkeleri belirlemek" olarak görev tanımı yapılmakta;

57.maddede ise "Koruma Bölge Kurulları, Koruma Yüksek Kurulu'nun ilke kararları çerçevesinde olmak kaydıyla görevli ve yetkilidir." şeklinde en açık ifadeyle belirtilmektedir.

Koruma kanununda açık bir şekilde ifade edildiği üzere, korunması gerekli taşınmazlarla ilgili proje ve uygulamalara ilişkin kriterler Yüksek Kurul'un ilke kararları ile tanımlanmıştır.

Bu kapsamda taşınmaz kültür

varlığının tespiti, tescili ve sonrasında proje, bakım-onarım gibi hususlarda en belirleyici ve yönlendirici ilke kararı, 05.11.1999 tarih ve 660 sayılı ilke kararı olarak görülmektedir. 660 sayılı İlke Kararı'nın açıklama kısmında "Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasında en önemli sorun, yapılacak müdahalenin niteliğidir. Her yapının kendine özgü sorunları olduğu için tüm yapıları kapsayacak ve müdahale biçimini belirleyecek genel sınıflandırmaların uygulamada yanlış sonuçlar verdiği saptanmıştır. Bu nedenle kurul kararlarına temel olacak ilkeler ve müdahale biçimlerine daha uygun olduğu kabul edilen aşağıdaki tanımlar yapılmıştır." denmektedir.

Yapı grupları ise ikiye ayrılarak, 1.ve 2. grup yapı tanımları getirilmiştir.

1.grup yapılar; " Tarihsel, simgesel, anı ve estetik nitelikleri ile korun-

* Y.Mimar (Rest. Uzm.) CEM ERİŞ İBB Tarihi Çevre Koruma Müdürü, İstanbul 4 Numaralı KTVK Bölge Kurulu Üyesi, e-posta: cem.eris@ibb.gov.tr

ması gerekli yapılar”

2. grup yapılar; “Kent ve çevre kimliğine katkı da bulunan ... yapılar” şeklinde tanımlanmışlardır.

I.Müdahale Biçimleri'nin 1. ve 2. maddelerinde mevcut taşınmazlara ilişkin bakım - onarım esasları; 3.maddede ise yeniden yapma “Rekonstrüksiyon” ilkeleri belirlenmiştir. Bu yazımızda, özellikle üzerinde duracağımız husus olan bu madde çerçevesinde, Süleymaniye'deki uygulamaları örnekleriyle değerlendireceğiz ve yeni önerilerde bulunacağız.

3.maddede çok açık ifade edildiği şekliyle;

Rekonstrüksiyon, “tescil edilmesine ilişkin gerekli özellikleri taşımasına rağmen elde olmayan sebeplerle tescilli yapılamamış ve/veya herhangi bir nedenle yitirilmiş olan yapının gerek kültür varlığı niteliği, gerekse kültürel çevreye olan tarihsel katkıları açısından eldeki mevcut belgelerden;

■ yapı kalıntısı

■ rölöve

■ fotoğraf

■ her türlü özgün yazılı-sözlü görsel arşiv belgesi vb. den yararlanmak suretiyle,

■ kendi parsellerinde

■ daha önce bulunduğu yapı oturum alanında

■ eski cephe özelliğinde

■ aynı kitle ve gabaride

■ özgün plan şeması

■ malzeme

■ yapım tekniği kullanılarak kapsamlı restitüsyon etiüdüne dayalı rekonstrüksiyon uygulamasının koşulsuz sağlanması” şeklinde tanımlanmaktadır.

İşte idarelerin, mimarların, uzmanların ve akademisyenlerin üzerinde tam olarak ittifak edemediği, bölge kurullarının da aldıkları kararlarla fikir birliğinde olmadığı anlaşılan bu hususta konuyu daha açık ve anlaşılır hale getirmek amacıyla, yukarıda kanununun ilgili maddelerini hatırlayarak bir tespit ve analizde bulunduğumuzda; rekonstrüksiyona konu taşınmazları 2 gruba ayırabilir ve tereddütle bu cihetten bir açıklama getirebiliriz.

A. Tescilli Gruptaki Taşınmazlar

1 Koruma Bölge Kurulları'nca tescilleri yapılmış olan,

■ asgari olarak rölöveleri alınarak belgelenmiş, ayakta ve kullanılan mevcut taşınmazlar,

■ onaylı restorasyon projeleri doğrultusunda onarılmış taşınmazlar,

■ KUDEB yönetmeliği doğrultusunda bakım - onarımları yapılmış olan taşınmazlar,

2 Koruma Bölge Kurulları'nca tescilleri yapılmış olan,

■ tescil fotoğrafları dışında belgeleri olmayan,

■ ayakta-mevcut, kullanılan veya kullanılmayan taşınmazlar,

3 Koruma Bölge Kurulları'nca tescilleri yapılmış olan,

■ belgelenmesi yapılamamış ve

Tüm sit alanlarının Koruma Amaçlı İmar Planları hazırlanmalı ve tamamlanmalı; ilgili idareler, odalar, STK'lar ve Koruma Bölge Kurulları bu konuda gerekli işbirliğinde bulunmalıdır.

mail-i inhidam durumunda olan,

■ kullanılmayacak seviyede kısmen yıkık, kısmen ayakta olan mevcut taşınmazlar,

4 Koruma Bölge Kurulları'nca tescilleri yapılmış olan,

■ belgelenmesi yapılamadan çeşitli sebeplerle (yangın, kaçak yıkım, vb.) ortadan kalkmış olup

■ arsa halinde bulunan taşınmazlar.

Yukarıda 4 grupta belirlenen söz konusu taşınmaz kültür varlığı yapıların, kendi özelliklerine ve özel durumlarına bağlı olarak, 660 sayılı İlke Kararı'nın “I.Müdahale Biçimleri” maddesinde,

1 Bakım

2 Onarım

a Basit Onarım

b Esaslı Onarım (Restorasyon)

3 Yeniden Yapma

(Rekonstrüksiyon)

şeklinde tanımlanan müdahaleler kapsamında restorasyonları gerçekleştirilebilecektir.

Bugün İstanbul'da faal 8 adet Koruma Bölge Kurulu, bu ilke kararına uygun kararlar almakta birlik içindedirler.

B. Tescilleri Yapılamadan Çeşitli Nedenlerle Ortadan Kalkmış Olan Taşınmazlar

Müdahale şeklinde, uzmanların, akademisyenlerin, mimarların ve koruma bölge kurulu üyelerinin farklı düşündüğü bu gruptaki taşınmazlar ise, öncelikle 660 sayılı İlke Kararı'nın yukarıda açıklanan I/3 maddesindeki kriterler doğrultusunda rekonstrüksiyonları yapılacak taşınmazlardır. Bu gruptaki yapıların niteliği, esas itibarıyla yukarıda yaptığımız tasnif A/4'te durumlarını belirttiğimiz yapılardan bir fark göstermemektedir. Sadece tescilleri yapılamadan ve tam olarak belgelenmeden ortadan kalkmışlardır.

Bu açıdan, bundan 50 sene önce tescil edilemeden ve belgelenmeden yanarak ortadan kalkan bir ahşap yapı ile geçen hafta yanarak ortadan kalkan belgelenmesi tamamlanmamış ancak tescilli bir yapı, müdahale biçimi itibarıyla aynı grupta yer almaktadırlar. Dolayısıyla A/4'te belirttiğimiz ve 660 sayılı İlke Kararı'nın I.Müdahale Biçimleri / 2) Onarım / b) Esaslı Onarım (Restorasyon) maddesi kapsamında diğer restorasyon usulleri içinde zikredilen Yeniden Yapma (Rekonstrüksiyon) uygulanacaktır.

Nitekim ilke kararı da, esasen buna bir bütün olarak ve aynı şekilde yaklaşmakta, “IV)Yok Olan Tescilli Yapılara İlişkin Esaslar” maddesinde, “... korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilen ve tescil edilmesi gerekli olmasına rağmen tescil aşamasından önce herhangi bir nedenle yok olan yapılar için; bu ilke kararındaki I.Müdahale Biçimleri / 3.maddedeki yeniden yapma koşullarının geçerli olduğuna...” diyerek konuya açıklık getirmektedir.

O halde 1/5000 - 1/1000 ölçek-

li koruma amaçlı imar planlarında da “*kayıp kültür varlığı*” lejandıyla belirtilen söz konusu taşınmazların tescillerinde, rekonstrüksiyon projelerinin değerlendirilmelerinde ve onayında sıkıntıların kaynağı nedir?

Daha önce de belirttiğim gibi, sorun, gerek 2863 sayılı Kanun gerek de Yüksek Kurul ilke kararlarında açıkça belirtilse de; söz konusu yapıların tarihsel, simgesel, anı ve estetik değerleriyle kent ve çevre kimliğine olan katkılarının göz ardı edilmesidir.

Bu coğrafyada bizi biz yapan ancak büyük bir kısmı yok edilen ve ortadan kaldırılan kültür varlıklarımızı göz ardı ederek, sadece bütünden geriye kalan mevcut taşınmaz kültür varlıklarımız üzerinden kimlik ve kültürümüzü okumaya, anlamaya, açıklamaya çalışmak; pek çok eksik ve yetersiz değerlendirmelerle şehircilik, mimarlık ve somut olan - olmayan kültür tarihimizin ortaya konmasında ve gelecek için yeniden yorumlanmasında hatalara düşülmesine sebep olmaktadır ve olacaktır.

Şehrin sokaklarında gezerken gördüğümüz bir küçük hazinenin tek başına bulunduğu noktada bir manası ve değeri olsa da, ölümün sosyal ve kültürel mesajını tamamen bize özgü bir mimari ve plastik estetik içinde günümüz taşıyan bu hazirelerin aslında yitip bir külliye, mescidin, medresenin veya tekkenin bir parçası olduğunu göz ardı etmek, bu yapıların müdavimleri olan dedelerimizi eksik olarak anlamak ve algılamak olacaktır.

Bugün mevcut ve kayıp taşınmaz kültür varlığı envanterimiz, tarihsel süreç ve devamlılık içinde bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Restorasyon uygulamalarında mutlaka öncelik mevcutlara verilmeli; ancak kayıp taşınmaz kültür varlığı envanteri ve projeleri de bu süreçte tamamlanmalı ve uygulamalar için gerekli program belirlenmelidir. Tabii ki Kültür ve Turizm Bakanlığı da üzerine düşeni yapmalıdır. Başka bir yazımızda da bu konuyu detaylandırarak önerilerde bulunmaya çalışacağız.

O halde, yapılması gereken belgeleme çalışmaları;

■ Yazılı, görsel tüm kaynakların ortaya konması,

■ Kamu ve özel arşivlerdeki tüm görsel ve yazılı belgelerin araştırılması,

■ Tarihi harita ve hava fotoğraflarından özgün doku, yapı ve çevrenin tespit ve tanımı,

■ Seyahatname, hatırat, vb. kaynaklar ve bugün hayatta olan görgü şahitlerinin tespit ve tanımları,

■ Vakfiyelerin araştırılması ve ortaya konması,

■ Tüm bunların değerlendirilmesi sonucu bir restitüsyon etüdüne dayalı rekonstrüksiyon projesinin hazırlanması ve uygulanması şeklinde sıralanabilir.

Nitekim, İBB Tarihi Çevre Koruma Müdürlüğü’nce projelendirme çalışmaları devam eden Süleymaniye Yenileme Alanı Mimari Avan ve Restorasyon Projeleri kapsamında; konu tamamen yukarıda belirtilen yaklaşımla ele alınmakta olup, taşınmaz kültür varlıklarının koruma projeleri için kriterler belirlenmiştir.

Uygulamaya dönük olarak teknik ve hukuki önerilerimiz;

1 Mevcut tescilli kültür varlıklarımızın envanteri bir an önce tamamlanmalı; ilgili idareler ve Kültür ve Turizm Bakanlığı bu konuda gerekli işbirliğinde bulunmalıdır.

2 Mevcut tescilli kültür varlıklarından projelendirilmemiş olanların tamamının, mülkiyetlerine bakılmaksızın, rölöve, restitüsyon ve mümkünse gerekli restorasyon/rekonstrüksiyon projeleri yapılmalı, en azından rölövelerinin alınması koşulsuz sağlanmalı; tüm kentsel sit alanlarında -özellikle Fatih, Tarihi Yarımada Yönetim Planı’nda- bu husus açık bir eylem olarak tanımlanmalıdır. Finansman için, mevcutların yanında yeni kaynaklar oluşturulmalıdır. Uygulama süreci ise, kesinlikle -ister kamu ister özel mülkiyet olsun- devlet malı niteliği göz önünde tutularak, yapı başıboş bırakılmaksızın çözümlenmelidir. Bu hususta gerekirse yaptırımlar uygulanmalı, kentsel kalitenin artmasından oluşacak nemanın

proje ve uygulama finansmanının temininde kullanılması sağlanmalıdır. Bu açıdan da 5366 sayılı kanunun revize edilmesi ve 2863 sayılı kanunla beraber yeniden ele alınması düşünülmelidir.

3 Tüm sit alanlarının Koruma Amaçlı İmar Planları hazırlanmalı ve tamamlanmalı; ilgili idareler, odalar, STK’lar ve Koruma Bölge Kurulları bu konuda gerekli işbirliğinde bulunmalıdır. Bu planlar kapsamında mevcut taşınmazların tespiti, envanterlenmesi ve tescillenmesinin yanında; kayıp kültür varlıklarının envanteri ve haritası çıkarılarak planlara işlenmelidir.

4 Ayrı bir lejantla planlarda yer alan “kayıp kültür varlıkları”nın, Koruma Bölge Kurulları’na tescilleri yapılmalı; kısa - orta - uzun vadeli eylem planları ile rekonstrüksiyon yol haritası hazırlanmalıdır. Bu kayıp eserlerin yerinde yapılmış olan -yasal olsun olmasın- tüm yapıların fiziki ömürlerinin sonunda, yerlerine, şartları sağlayan kayıp kültür varlıklarının tekrar inşa edilmeleri temin edilmelidir.

5 Her kimin mülkiyetinde ve tasarrufunda olursa olsun, menşei vakıf olan -mevcut olsun ya da olmasın- kültür varlıklarının tamamının Vakıflar Kanunu kapsamına alınarak vakıf hukukuna iadesi sağlanmalı; ancak kullanımlarıyla ilgili Koruma Bölge Kurulları’na onaylanacak restorasyon projeleri doğrultusunda kamuda ya da özelde kullanımları da göz ardı edilmemelidir. Çeşmelerin İBB, İSKİ, ilçe belediyeleri, vakıf, hazine ya da özel gibi farklı mülkiyetlerde olmasının da, su mimarimizin en önemli unsurları olan bu yapıların korunmasını ne kadar zorlaştırdığı ortadadır.

6 Menşei vakıf olan taşınmaz kültür varlıklarının tespit, tescil, envanter, bakım - onarım, restorasyon, vb. hususlarında karar vermek üzere, müstakil bir *Vakıf Taşınmaz Kültür Varlıkları Koruma Kurulu* oluşturulmalıdır. Mevcut bölge kurullarından farklı olarak, bu kurulun uzmanlık, çalışma ve toplantı esasları yeniden belirlenmelidir.

7 Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün mevzuatı ile beraber, teknik kapasite ve donanımı ile teşkilat yapısı yeniden ele alınmalı; vakıf eserlerinin restorasyonuna yönelik olarak kendi KUDEB'leri bünyesinde eğitimi de barındıran araştırma - geliştirme, üretim, onarım, malzeme, analiz, laboratuvar birimleri ivedilikle oluşturulmalıdır.

Bu kapsamda, vakıf eserlerinin düzenli ve sürdürülebilir bakım - onarımları; Vakıflar bünyesinde

de oluşturulacak, uzmanlardan oluşan restorasyon - onarım ekiplerince, esaslı onarım şartlarının oluşmasına fırsat vermeden, periyodik olarak, daha mobil, ekonomik ve bilimsel bir şekilde gerçekleştirilmelidir. Eğitim-öğretim sahası (*mimari, şehircilik, sanat ve mimarlık tarihi, sosyal ve hukuk boyutları da dahil*) Vakıf Eserleri olan bir Vakıf Üniversitesi kurulmalıdır.

8 Vakıf menseli kayıp kültür varlıklarının koşulsuz rekonstrüksiyonunun sağlanacağı yeni bir tescil grubu oluşturulmalıdır. Vakıf ruhu ve mevzuatı gereği, esas olanın hayrat ve akar nevindeki -mevcut olsun ya da olmasın- tüm kültür varlığı nitelikli taşınmazların rekonstrüksiyonu koşulsuz sağlanmalıdır. Belgeleme hususunda, yeterli verisi olmayan vakıf hayrat ve akarlarının parsellerinde ise, vakfedenin amacına uygun aynı veya yakın bir fonksiyonla yeni yapının inşası temin edilmelidir.

2. Tarihi Çevre ve Süleymaniye

İstanbul'un kalbi mertebesinde olan ve kadim kültürümüzde Nefs-i İstanbul olarak geçen Suriçi İstanbul-Fatih ilçesinde bulunan, Bakanlar Kurulu kararıyla yenileme alanı ilan edilen Süleymaniye'de mevcut mevzuat ve Koruma Kurulları'nın kararları doğrultusunda; sivil mimari örneği (SMÖ) yapıların rölöve, restitüsyon, restorasyon/rekonstrüksiyon projeleri, aşağıda belirtilen ve özetlenen kriterler doğrultusunda, İBB Tarihi Çevre Koruma Müdürlüğü'nce gerçekleştirilmiştir.

Genel olarak projelerimizi 4 başlıkta ele alabiliriz.

Tarihi Çevre Koruma Müdürlüğü Proje Çalışmaları (2001-2010)

- A- Biten Projeler
- B- Devam Eden Projeler
- C- İhale Hazırlık Çalışmaları Süren Proje Konuları
- D- Koordinasyon ve Sekreterya-sı Yapılan Proje ve Konular

A- Biten Projeler (2001-2010)

- Proje Sayısı: 56 (306 parsel için)
- Proje Maliyeti: 11.335.570 TL

B. Devam Eden Projeler

- Proje Sayısı: 23 (403 parsel için)
- Proje Maliyeti: 5.862.902 TL

C. İhale Hazırlık Çalışmaları Süren Proje Konuları

- Proje Sayısı: 26

D. Koordinasyon ve Sekreterya-sı Yapılan Proje ve Konular

- 1 İstanbul Sit Alanları Alan

Süleymaniye'de KUDEB tarafından kullanılan Kayserili Ahmet Paşa Konağı, bakım-onarım kapsamında değerlendirilmiştir.

Başkanlığı Sekreteryası ve Yönetim Planı Kontrol Teşkilatı görevi

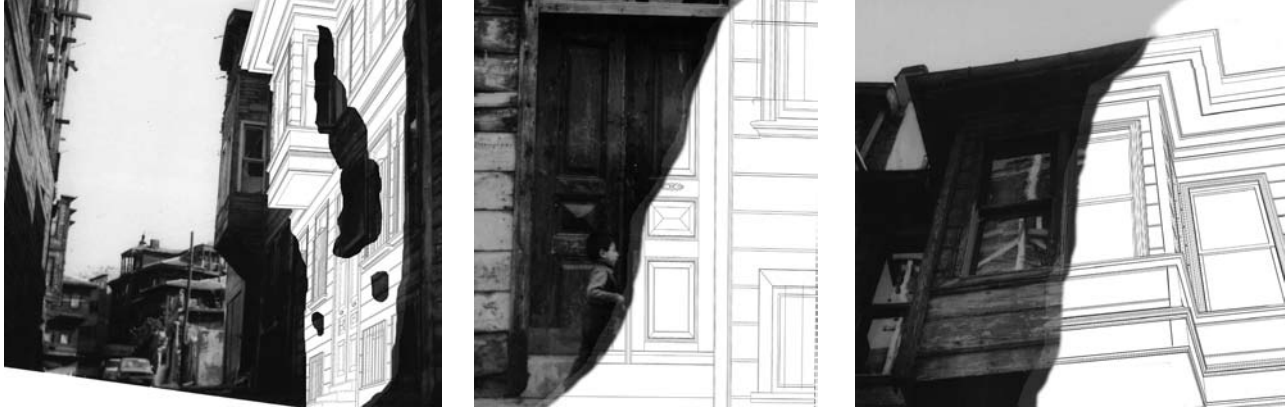
2 İstanbul Yenileme Alanları Projeleri Tetkik ve Başkanlık Onayı Süreci Sekreteryası

3 İBB Koruma Kurulu Temsilci Üyelerinin Koordinasyonu

4 İstanbul UNESCO Dünya Miras Alanları İBB Sekreteryası

5 Tarihi Kentler Birliği Koordinasyonu

6 Yapı İşleri Müdürlüğü'nce Uygulama İhaleleri Gerçekleştirilen Projeler

Ahşap yapı proje çalışmalarından örnekler

7 Süleymaniye Yenileme Alanı
Proje yaklaşımımızı 3 başlıkta
toplayabiliriz:

- i.** Tescilli sivil mimarlık örneği yapı parselleri
- ii.** Avan proje parselleri
- iii.** Tescile öneri parseller

I. Tescilli sivil mimarlık örneği
yapı parselleri

I.A. Bakım - Onarım:

Bakım - onarım kapsamında yapılacak müdahaleler ile, yıkmadan restorasyonu mümkün olan SMÖ yapılar (Kayserili Ahmet Paşa Konağı gibi)

I.B. Rekonstrüksiyon:

I.B.1. Esaslı onarım kapsamın- da, konservasyonu mümkün olan özgün malzemeleri ve mimari elemanları yeniden kullanılmak üzere, restitüsyon projesi ve 660 sayılı İlke Kararı dikkate alınarak, kendi kontur ve gabarisinde, özgün plan özellikleri, malzeme ve detayları aynen korunarak rekonstrüksiyonu gerçekleştirilecek olan SMÖ yapılar

I.B.2. İlgili Koruma Bölge

Kurulu'ndan izinli/izinsiz yıkılmış, bugün parselinde mevcut olmayan, Kurul arşivinde yer alan onaylı/onaysız rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri ve diğer belgelere dayanılarak rekonstrüksiyonu gerçekleştirilecek olan SMÖ yapılar

I.B.3. İlgili Koruma Bölge

Kurulu'ndan onaylı restorasyon projesi bulunan ve bu proje doğrultusunda (veya projesine aykırı da olsa), yerinde 660 sayılı İlke Kararı'nda tanımlanan rekonstrüksiyon prensiplerine aykırı olarak, betonarme uygulama yapılmış bu-

Kayserili Ahmet Paşa Sokağı'nda betonarme rekonstrüksiyonu yapılmış olan bir SMÖ

Avan proje kapsamında Taş Tekneler Sokağı Silueti

lunan SMÖ yapı parsellerinde, Kurul arşivinde yer alan onaylı/onaysız rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri ve diğer belgelere dayanılarak, restitüsyon projesi ve 660 sayılı İlke Kararı doğrultusunda rekonstrüksiyonu gerçekleştirilecek olan SMÖ yapılar

II. Avan proje parselleri

Onaylı Koruma Amaçlı İmar

Planı'na göre; Süleymaniye Yenileme Alanı'nda kalan yeni yapılara ait avan projelerin hazırlanmasına ve uygulamanın şekline, onaylı plan doğrultusunda, yine ilgili Koruma Bölge Kurulu karar verecektir.

III. Tescile öneri parseller

Koruma Yüksek Kurulu'nun 660 sayılı İlke Kararı doğrultusunda, alanda projelendirme sürecin-

de mevcut Koruma Amaçlı İmar Planı'nda yapılanma koşulları belirlenen, ancak yapılan araştırmalarda bulunan belgelere dayanılarak tescile değer nitelikler taşıdığı anlaşılan parsellerin; Koruma Kurulu'na tescil ettirilerek, restitüsyon doğrultusunda rekonstrüksiyon projeleri hazırlanmaktadır.

Süleymaniye'de tescil edilemeden ortadan kalkan bir SMÖ. TÇKM tarafından 2010 yılında ilgili Koruma Kurulu'na tescili yaptırılmıştır.

Sonuç Olarak;

İBB Tarihi Çevre Koruma Müdürlüğü olarak, 660 sayılı İlke Kararı doğrultusunda yürüttüğümüz ve tamamladığımız tüm çalışmalar sayesinde, tarihi şehir dokusunun ve hafızamızın koru-

narak geliştirilmesi, kültürel kimliğimizin güçlendirilmesi ve kentsel kalitenin artırılması yönünde atılan adımlar devam etmektedir. Ancak Koruma Bölge Kurulları'nın çalışmalarını da

kolaylaştırmak ve hızlandırmak amacıyla, yukarıda öneriler bölümünde 8 maddede özetlemeye çalıştığımız düzenlemelerin de bir an önce gerçekleştirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Müdürlüğümüzün tarihi çevreye ilişkin yürüttüğü proje çalışmaları için:
<http://www.ibb.gov.tr/sites/Tarihicevre/Pages/AnaSayfa.aspx> adresini ziyaret edebilirsiniz.